

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Urutca 276. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

A püspöki kar konferenciái.

Nagybecskerek, decz. 22.

Olvasóink távirakainkból pontosan értesültek azon nagy fontosságú konferenciákról, melyeket Magyarország püspöki kara e héten Budapesten tartott.

A püspökök ezen akciójára már régen szükség volt. Mert az 1848. törvényhozás kimondotta ugyan az elvet, hogy az állam minden vallásfelekezettel szemben egyenlő állást foglal el, de nem szabályozta ezen elvnek konsequentíáit és egyik vallásfelekezethez sem oly bizonytalan a helyzete az állammal szemben, mint a katolikusoké. Azon kötelek, melyek a katolikus egyházat az államhoz fűzték, még részben ma is fennállanak s az állam a katolikus vallás ügyeiben sokkal nagyobb ingerenciát gyakorol, mint bármely felekezetébe és pedig olyan ingerenciát, melyet csak az állammallási jog indokolhatna.

Ez a helyzet már sok félreértésre és sok összeütközésre vezetett az állam és az egyház között, ezért elkerülhetlenül szükséges, hogy ez a helyzet tisztáztassék.

Örömmel kell üdvözlötnünk ez okból a püspökök tanácskozmányát, nem a polgári házassággal szemben elfoglalt álláspontjuknál fogva, a mely ezen korszerű és a speciális viszonyok által indokolt intézmény létesí-

tését úgy sem fogja gátolni, hanem azért, mert reményünk van, hogy ez a püspöki konferencia, a kongrua és a katolikus autonómia régen feszegetett, de komolyan soha nem vett kérdéseit megfogja oldani.

A szükség végre rávitte a katolikus főpapságot, hogy lépjen ki azon tartózkodó álláspontból, a melyet eddig a kongruakérdéssel szemben czélszerűnek tartott s tekintsen el saját vagyoni érdekétől akkor, midőn a nép pástorainak nem egy helyen szomorú sorsán kell javítani.

Elismerés illeti őket a módért is, a melyen ezt teszik s különösen a felajánlott áldozat nagyságáért.

Erre az áldozatra azonban szükség is van, mert a katolikus egyház, a melyet az ősök bölcsesége oly gazdag javadalmakkal látott el, hogy igazságos beosztás mellett lekipásztorai nem szenvedhetnek szükségét, nem várhat segílyt a kongrua kérdés szabályozásánál az államtól, a mely oly szegény, hogy kulturális szükségleteit sem képes úgy fedezni, hogy a legszerűbb igényeknek is megfelelhessen.

A katolikus főpapságnak s a javadalmasoknak, saját jövedelmeikből kell szükölködő testvéreiken segíteni.

A terv, melyet e tárgyban Schlauch benyújtott, igen helyes, mert nem számít állami támogatásra, s mert úgy oldja meg a kérdést, hogy az időszertint javadalmasoknak nem fog nagy megerőltetést okozni.

A befolyandó összeg kezelésére választandó bizottság terve ellen sem lehet kifogásunk, csupán azt jegyezzük meg, hogy ezen kérdést legalkalmasabb lenne az autonómia kérdésével együtt megoldani, mert csak ezzel együtt lehet majd meghatározni, minő rész jusson a katolikus világi elemnek az egyház kormányzásában, illetve az alapítványok kezelésében.

Mert ma, midőn a liberális szellem mindentüvé elhatolt, az egyházak autonómiája sem szervezhető úgy, a mint a főpapok egy része azt szervezni szeretné.

A világi elem ma többé nem szorítható a templomlátogatás és szentségfelvétel rituális jogaira, hanem részt kell neki adni a dogma sérelme nélkül az egyház kormányzásában is.

Annak a közönyösségnek, a melylyel eddig a világi katolikusok minden egyházi ügy iránt viseltettek, egyik fontos oka az volt, hogy az egyház ügyeinek intézésében csak mint szemléltő vehetett részt, de döntő súlylyal bíró jogokat nem gyakorolt.

Igy azután a katolikus világiak nemcsak hogy maguk nem szólaltak fel, ha egyházuk megtámadtatott, hanem maguk is nagyon hajlandók voltak saját vallásukat a modern haladással ellentétben állónak tekinteni.

Igen erős támadásoknak s egy másik felekezet erős fellekesedésének kellett bekövetkezni, míg a viszonyok

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Egy bálkirálynő. *)

Irta: Ágai Ado.f.

Nem a fürtös tudósító részrehajlásából volt bálkirálynő, hanem a természet kedvező kegyelméből. De mikor ez Mariskát megáldotta, még sem nyitotta ki teljesen a bő kesét. A kerek álla mellett ott sötétlett egy babszemnyi fekete szemölcs. Örültek e foltocskának a Mariska barátnői. De én nekem es a szemölcs hitelesítő bélyege volt az ő nagy szépségének. Mert nagyon szép volt.

Volt?

Sajnos, csak volt.

Nem tartozott az ésbontó barna szépségek sorába, ha ugyan volt közöttük hosszú fogható. Amolyan madonnának sem lehetett mondani, mely zsoleszmára hangolja a költőt. De vigasztalóan szép, deritőn bájos, aki felé szerelmes akkordokban zengett a fiatal peéták lantja. Egy sem akart érette meghalni. Hiszen akkor nem gyönyörködhetek volna benne többé. Csak élni szerettek volna érette s örök dalokban dicsőíteni őt. Vidámitó, boldogító szépség volt — vídám, boldog maga is.

Ó, hogy meg köllött érnünk az ő bus végét!

*) Pozsó legújabb kötetéből „Igaz történetek.” (Lampel Robert kiadása.)

Ismertem még csöpp leánya korából. A falunkban csak „aranyos” Mariskának hitták, amely kényeztető név méltán meg is illetté. De azért egy szikrát se volt ám dölyfös vagy szófogatlan. Kislány barátjai nem irigykedtek rá, a gyerek pajtásai meg bomlottak érte. Főképp a Faragó Rudi. Amolyan titkos, kisdíaki, föltétlen imádat-tal csüggött rajta, s minden Mária napján szalagos bokráját hozott neki, és szalagos verset, amelyben hosszú és boldog életet kívánt neki naiv rimekben. Mégis azt mondták az emberek: „nem lesz boldog soha. Őt is megfogja majd a szépség átka.”

Milyen csunya beszéd.

Biri néni ilyenkor meg fogta a Mariska szőke fejét s a kebléhez szoritotta, mintha meg akarná védelmezni a gonosz jóslattól. Ha egyszer-egyszer forróság szaladt végig az ő harmatos testén: az öreg Orszébet asszony, a dadája, javas füvet főzött, annak a vizében megfürözteté, „mert”, úgy monda, „megverték szemvel!”

Hogy hajadonná serdült, kihajtott körültre az irigység beléndéke. Mariska nem taposta le, pedig a gyenge csirát könnyen eltíporhatta volna. Hagyta gyökeret verni. Ugyis hamar dudva lesz belőle, akkor majd fölégetik. A legrosszabbat, amit mondhattak róla, az, hogy „együgyü az istenadta”. Aki uri kisasszony a vidéken, az nem foghegyről pattogtatja a szót, arra hamarosan ráfogják, hogy korlátolt az elméje. Pedig

volt olyan elmés, mint vidékünkön akár-melyik uri leánya.

— Nem is maradsz te itt aranyom, bíz-tatá őt ez édes anyja. Visslek föl Pestre.

A beteg apa a nagy karosszékekben ilyenkor nehezeket sóhajtott. Kárral, bajjal jár a fővárosi élet az ő lélekperzselő mozgalmaiban, a hol annyi fiatal szívet emésztett már meg a fölfelé vivő epedés, annyi ifjú élet sziporkázott már el a megbirhatatlan versengésben.

— Öregem, azt te nem érted, monda a feleség. Tán valami rüppök Lacsinak, duhaj Marcsinak huzzuk a görcsös ujjára ezt a brillánsot gyűrűt! Pipassagu, borisú uri parasztra bízad egyetlen drága gyermekünk sorsát? Beteg testből beteg ész beszél.

Az apa szeme, a mely örökre becsukódni készült, elvilágosodásában meglátta az átkot, a mely megfogja a lányt, ha nagyon szép és nincs hozzá két akkora vagyon, mint a mekkora a szépsége.

A berényi bálban, hol a megye szin-java megjelent, mutatták be először Mariskát. Hogy csoszogott, hajlongott körültre a fiatalság! Legtöbb része a sárga földig itta le magát érette s megbutultak a bor s a szerelem mámorától. A szünetorában a Hódy Náci az ölébe tiltette a Tüdő Pétert, a primást, a fölébe huzatta a hegedűt s maga böggött hozzá, mint a tulok. A Péter ujjára ráhuzta a csimeres gyűrűjét, s mikor már nem tudott hová lenni bujába, pofon

annya haladtak, hogy ma már vannak katolikus világiak, a kik saját jogaik védelmére kardot mernek rántani s a kik ezt cselekedve, nem szégyenlik, hogy talán a haladás elve ellen dolgoznak.

Mennél több jogot fog adni a püspöki konferencia az autonomia szervezésében a világi elemnek, annál erősebb lesz a katolikus világi elem érdeklődése egyházának ügyei iránt s annál erősebb lesz a katolicizmus helyzete.

Azért ha a püspöki konferencia úgy hiszi, hogy a katolicizmus jogai a jövőben támadásoknak lesznek kitéve s ha talán a közvélemény nyilvánulásait a katolikus ügyre nézve kedvezőtleneknek találja, úgy ne támaszkodjék egyes nagyságokra, hanem támaszkodjék a katolikus világiak egyetemének erejére s e célból úgy kell szerveznie az autonómiát, hogy abban a világi elem is hozzájuthasson az öt illető szerephez és kivehesse részét az egyházi közdolgok intézéséből.

A püspökök nem fognak veszteni, de a katolicizmus nyerni fog, ha úgy oldják meg a jelenlegi ferde helyzetet.

Tisztviselők fizetése. A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap tárgyalás alá vette a tisztviselői fizetésekről szóló törvényjavaslat függőben maradt részeit. Elhatározták, hogy a belügyi tárczánál a titkárok, segédtitkárok és fogalmazók 16-16 ban, a segédfogalmazók 12 ben állapítassák meg; a honvédelmi és közoktatási tárczánál a segédtitkárok és fogalmazók számát eggyel szaporítják, a segédfogalmazókat pedig 2 vel apasztják. A kereskedelmi tárcza két műszaki tanácsosát a VII-ik rangosztályból a VI-ikba vették át, a műszaki tanácsosok számát tizzel s a főmérnököket szintén tizzel szaporították, a fennmaradó személyzetet pedig az illetmények jelentékeny javításával beosztották. (E módosítás huszszet forint kiadási többlet

lettel jár.) Az iparfelügyelőknél a második segédfelügyelőt a X-ik rangosztályba helyezték. — A posta és távirat-kezelőknél kérvényére elhatározták, hogy ötven 500 frttal javadalmazott kezelőket vesznek fel a XI-ik rangosztályba. A földmívelési tárczánál a műszaki személyzetből egy állás a VI-ik, egy állás a VII-ik, 11 a VIII-ik rangosztályba osztatik, a fennmaradó állások egyenlően osztván meg a IX-ik és X-ik rangosztályban. Az erdészeti hivataloknál levő számvevőségeket felvették a táblázatba. Az igazságügyi tárcza körében az igazságügy-miniszter azt javasolta, hogy a bírák és ügyészek összlétszámának egyötöde a VII-ik rangosztályba osztassék, a Budapesten és Fiumében alkalmazott bírák, járásbírák és ügyészek 400 frt, az albírák és alügyészek 300 frt, a jegyzők s aljegyzők 150 frt évi működési pótlékot kapjanak; a Budapestre már kinevezett bírák stb., míg magasabb rangosztályba lépnek, elő 100 frt lakpénzpótlékban részesüljenek.

Másfélezer előléptetés. A kereskedelmi miniszter több, mint másfélezer vasuti hivatalnokot léptetett elő magasabb fizetési rangfokozatokba s elrendelte, hogy fizetésüket már január hó 1-étől való számítással folyósítsák. Az alisztek és szolgák seregéből szintén szokatlanul sokat léptettek elő s a vasutigazgatóság ráadásul még több, mint huszszet forintot osztatott ki közöttük. A vasutasok karácsonya és ujéve tehát nem köszönt be minden örömei hijján s Lukács Béla kereskedelmi miniszter a maga egyenruhás országában mindenestre tett egy lépést a népszerűség felé.

HIREK.

— **Tisztelgés a főispánnál.** Ozoráról ma egy hatvan tagból álló küldöttség érkezett, hogy átnyujtsa, Rónay Jenő főispánnak, a megyebizottsági taggá történt megválasztásáról szóló mandátumot. A küldöttség vezetői: Jablonszky Miklós, antalfalvi főszolgabíró és Wachtl Leo. A

küldöttség, miután a főispánt ma nem találta itthon, holnap tisztelgés nála, s ez alkalommal nyújtja át a mandátumot.

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi miniszter Almásy Mihály nagybecskereki kincstári gyakornokot a megdűresedett pancsovai kincstári ispánság vezetésével bista meg. Almásy, a ki egyik kedvelt alakja a nagybecskereki ifjuságnak, szombaton, e hó 24-én foglalja el Pancsován a hivatalát.

— **A szegény gyermekek karácsonya.** A kis Jézuska ma kezdte meg nálunk nagy körutját asszal, hogy 21 gyermek ártatlan szívében meggyújtotta a karácsonyi öröm soha ki nem alvó lángját. A nagybecskereki jótékony nőegylet rendezte az ovodában ma délután 2 órakor ezt a karácsonyi ünnepélyt nagyszámu közönség jelenlétében, melynek legnagyobb részét persze szép asszonyok képezték, miután az egylet választmányi tagjai majdnem teljes számmal eljöttek. S azok a ragyogó gyermekarcok, az a hamisítatlan öröm, mely csak egy gyermek szeméből tükröződhetik vissza, meggyőzhették e derék egylet nemeskeblű hölgyeit, hogy egy nő nem tehet szebbet, mintha a szerencsétlenek szemében felszarítja a fájdalom könnyeit s enyhíti a szegények és szűkölködők nyomorát. E tudatban leljék nemes tettüknek legszebb háláját és legnagyobb elismerését.

A nőegylet, mely köztudomás szerint az óvoda fenntartására évenként 400-500 forintot ráfizet, a szegény gyermekek felruházására ezuttal is 123 forintot áldozott. Hogy ezen aránylag csekély összegből ma 21 gyermeket teljes ruházattal voltak képesek ellátni, onnan ered, hogy a nőegyletet a társadalom is teljes mértékben támogatja. Így Stagenschmidt János 30 méter barkentet, Kokits A. F. 6 darab kendőt adományoztak. Azonkívül Weiss Isidor gyermekjátékokat, Rósa Béla egy nagy karásonyfát, Huber csukrász pedig a megfelelő díszítési tárgyakat küldte s így a hasznos mellett a szép sem hiányzott, a mi persze tetemesen fokozta a kicsinyek tulajdó örömet.

A ma délutáni ünnepélyt Plechl Szilárd dr. nyitotta meg megleghangú beszéddel. Utána Streitmann Antal, az egylet ügybuzgó titkára, esetele szép gondolatok-

vágta a cigányt. Mariska ezt látta, s mint a megriadt őz, futott az édes anyjához.

Roppant pusztitást vitt véghez akkor ez az ártatlan kis lány a megyebeli fiatalok között. A mamákban forrott a mérge, a lányokból szisszent a feltés. A Mariska édes anyja pedig kevélyen ült a tükör alatt, míg maga kisleányi boldog elfogulatlanságában, lelkendezve perdült egyik legény karjából a másikba. A legkapósabb volt. Az alig anyanyi gyermeknek még az este akadt vagy öt kerője. Az édes anyja mosolygott s azt gondolta magában: Ó, ti parasztoi! A grófig meg sem állék.

Még ki sem tavaszodott egészen, a tudatlan öreg sirba szállt s még be sem győpösödött porai fölött a hant, a kösepes hagyaték már el is volt adva, Mariskák már Budapestre is költöztek s a Gizella-tér közeli egy roppant palotának első emeletén fogadtak nagy szállást.

Hogy illett Mariskának a gyászruha, azt hitvány prózában el sem lehet mondani. A korszón, hova édes anyjával a tavasszi séta s a jó levegő végett naponkint lejött, az urak megfordultak s körülvették. Ez nagy siker. Az asszonyok megálltak s visszanéztek. Ez diadal. Pedig csak fekete ruhácskája volt, s habos haján francia szabásu nyitott kalap. „Csak” fekete ruha? Hát van-e igaztosebb valami a fekete, fénytelen szövetnél? Hiszen e sötét foliáról győzedelmesen ragyog le a szépség, az a szépség a mely előt meghajlunk mindannyian, mint bármely kijelentése előtt az alkotó természetnek.

A mikor elhaladt mellettem, ott ültem a három krajosáros kerti szölyék egyikében. Tavaly óta időmeinket fanyar szépsége

édesre vált. A bimbói duzsadás korszakában állott. Még egy napsugár, a szellőnek egy legyintése, meg egy harmatos hajnal s teljes virággá fakad.

S el is jött a napsugár s lövelt le rá, meg is legyintette a szellő, s érte is harmat: a szerelem napsugara, a kőssa hír szellője, a köny harmata.

Ugy elnéstem fiatal teste finom hajlásait. Alakja vonalainak senje jól esett a szívnek, mely örömet leli annyi szépségben. Mariska öntudatlan lépegetett édes anyja mellett, aki ragyogott a meglepődéstől.

Ast mondám, édes anyja?
Ó, hogy e szent elnevezést az ilyen asszony bitorolja!

Alig perdült le a köteles gyászidőnek végperce, éhesen ugrott bele a társas élet pezsgő közepébe, s mohón nyitotta meg a maga termetit is. Hogy nem volt hang, ló és hajóverseny, estély, jótékonyági bazár, premiére, bál, athléták vetélkedése, amelyre Mariskát el ne vitte volna, kell-e mondanom? Országgyűlés karzatát érdekes ülés idején el sem képzelhetjük nélküle. Margitsziget virulása tökéletesen volt, ha ő nem járta berkeit. Saiget, liget, porond és jég, gyöp és parket — az mind örült az ő keskeny lába nyomának. A lapok is legfelülre ültették őt az ő társaséleti rovatjaikba. Mikor a leányok névsora következett, a halhatatlan. „Ott voltak” után elsőnek volt oda igtatva Mariska.

Mariska?

— Jaj fiam, mondta az anyja nemsokára asután, hogy feljöttek lakni, ez a te Mariska neved ordenaré hangzásu. Olyan parasztoi. Szebb a Marion, előbbkelő a

Marianne, uriasabb a Marietta s pláne költői a Maritta. Valassss!

Kicsit sajnálta elhagyni a régi nevét. Az ő jó apja, Biri néni, meg otthon mindnyájan csak Mariskának szólították. Hiszen a név nem olyan, mint az ócska ruha.

S még ettől is nehezen esik elválni.

Ó Mariska, szép Mariska! Egyebet is fogsz te még letenni, mint a te parasztoi kis nevedet. Vadgalamb kacagásod szokogásra vál, reménységed fejtő emlékeztető, boldogságod siralomhá, orcsáid róssája lilimhá.

Ugy fáj a szívem, ha nélek.

Sohasem láttam olyan tündöklőnek, mint azon a kincses tárlaton, melyet Magyarország ősi nemzetségei bocsátottak szemre, persze az inség javára, a museum termeiben. Eljött oda két királyasszony, el a király, a királyfi. Ami Magyarországon születésben, állásban, szellemben, pénzben előkelő, az mind megfordult ott. S ami virágozó szépsége van e gazdag hasának, az mind kedvesett születés, az állás, a szellem s a pénz jelesinek. Akár a kiszolgált uri népet, akár a felszolgáló nőket néztük: mindnyájan beleillettek élő kincsekül a holt kincsek sorába. Mariskát, már ekkor Mariannet, mythologikus lendületben Hébének, istenasszonyának hívogatták a szerelmes Jupiter bácsik, a déleség Marsok, a kövér herr v. Merkurok, a dicső Apollók, meg az apró olympusi csöcselők, a miért nemcsak a büszke Juno, de még a szelid gráciák is — éppen hárman voltak — megapprehendáltak. Mikor a királyfinak nyújtotta oda a poharat, megdöbentő szép

ban bővelkedő beszédben a mai ünnepély lélekemelő voltát, mire a nőegylet választmányi tagjai a gyermekek között kiosztották a ruhákat és cipőket. Aztán átvonultak a szomszéd terembe, ott felöltöztek az új ruhába s visszajöttek, hogy a fényben uszó karácsonyfa alján fekvő édességeket elvigyék. Az ünnepély végén Steinbach Antal kir. tanácsos és tanfelügyelő szép szavakban mondott köszönetet a nőegylet áldozatkész tagjainak, hogy e mai szép ünnepélyt létrehozták.

A gyermekek illedelmesen megköszönték a kapott adományokat, megjelentek az elnökséget, megették a csukrot s egy óra múlva vége volt az egész ünnepélynek, mely csak azokra nem gyakorolhatott mély és tartós benyomást, kik nem tudják és nem érik, hogy a másokért gyakorolt jótékonyság képezi saját boldogságunk forrását . . .

— **Uj kamarások.** A hivatalos lap tegnap szama közli, hogy Ő Felsége a király úrményi Úrményi Bernát országgyűlési képviselőnek és úrményi Úrményi Ferencz 13. sz. huszárezredbeli főhadnagyának, a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Jótékonyság.** A Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek róm. kath. népiskolájában levő szegény tanulók részére karácsonyi ajándékokat adtak: Popovits Arsen kereskedő 12 meleg kendőt, Kothstein János ur egy pár cipőt, A. F. Kokits 4 téli fejkötőt és 4 pár harisnyát, főtisztelendő Soka és Ambró hitelmező urak 22 frt, Heinnermann Róza k. a. 10 frt, özv. Stachelmidsné 5 frt, Perger Teréz urhölgy 5 frt, Kudits Mariska k. a. 6 frt, N. N. 5 frt, Popovits Helén k. a. 2 frt, az elemi magániskola tanítványai 11 frt 87 kr, a felső leányiskola tanítványai 20 frt 81 kr, az V. és VI. leánynevelőintézet tanítványai 5 frt, az ipariskola tanítványai 4 frt 4 kr, összesen 95 frt 72 kr. Ezen összegből 30 szegény tanuló látott el meleg ruha-, cipő- és harisnyával. Ezen magasabb jótékonyságért az intézeti főnöknő a szegény tanulók nevében legbensőbb szívből mondja: „Isten fizesse meg!”

— **Farsang a megyében.** A Kis-Zomborban tartandó calico-bál, mint a rendezőbizottság köréből értesülünk, január 7-éről január 12-ére halasztatott el.

volt, mert a leányi elfogódás, hajnali sugárnak róssassin hamvába vont a gyermekét arcját.

Este jégen találkozott a társaság. Ott iringált Marianne a sportos urak biztos vezetése alatt a bizonytalanba. Fehér ködmönkében, fején fehér kis kucsmával. El-elröpült mellettem, mint a havasi madárka. Arcsa kigyult. Lám, ez a sikos, fagyos talaj, milyen rózsákat bir teremni! Van hát piros, meleg jégvirág is.

A korcsolyás mulatság után tea volt nálunk. Én is hivatalos voltam oda, mint régi ismerős. Mariska a földiét szerette bennem, a kinek megvallotta néha, hogy kíváncsok haza. Ez a zaj, ez a folytonos pezsgés, ez az örök hajsza fárasztja őt. A mama is nyájaskodott velem, de aligha nem assal a hátsó gondolattal, hogy kimagasztalom őket az ujságban. Meg is nehezelt érte, hogy nem tettem soha. Hogyis tettem volna, mikor úgy sajnáltam Mariskát.

No meg ott volt a Rudi gyerek is, a Faragó Rudi, az egykori kis diák, a ki már most jogászfű és egy főséges példán megindulva, Rezsőnek iratkozik. Hatha így különb less az ő szemében. Szerényen meglapul a fal mellett s akkorákat sóhajt, hogy mellette meghajlik a kaméliás bokor, a mely egy drága jardiniereben álmodik bele a fényes, fűszeres lanyha levegőbe. Néha néha egy mosolyt, egy szót adott Marianne neki is. Alamissna volt, de a fiu boldeg volt vele.

A többi vendég: hét és kilenc águ koronával dicsekedő uri társaság. Hogy egymaga ne legyen báránka ennyi arszlán között, Marianne anyja egy pár lánykát

Irányi Dániel síremléke. Az országos függetlenségi és 48-as párt nevében Justh Gyula elnök, Hentaller, Kállay, Horváth és Pázmány Dénes egy felhívást bocsátanak közre, amelyben felhívják a nagy közönséget, hogy Irányi Dániel síremlékére adakozsék. Szerkesztőségünk az ezen célra hozsánk beküldött összegeket szívesen juttatja rendelkezési helyére.

Táviratok.

Apponyi Wekerléről.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Pesti Napló” egyik munkatársa (Sebők Gyula, a „Torontál” levelezője) meginterwiewolta Apponyi Albert grófot, a ki éppen most készül Eberhardba utazni. A tudósító azt kérdezte a gróftól, hogy mint vélekedik Wekerle legutóbbi beszédjéről? Apponyi Albert gróf erre kijelentette, hogy e kérdésre nem felelhet rögtön s vissza fog arra térni a parlamentben. Mégis megjegyzett annyit, hogy véleménye szerint Wekerlének a nemzeti politikáról mondott definíciója csonka s a legfőbb postulat, az ország közjogának erőteljes érvényesítése e definícióból hiányzik. Parlamenti körök véleménye szerint Apponyi gr. e kijelentésre kiszélesítette az elmentéteket, a melyek között és a kormány közt fennállanak. Némelyek olyképp kommentálják e kijelentést, hogy ezzel csaknem teljesen elrontotta a parlamenti helyzet javítására irányzott törekvések eddigi eredményét.

gyűjtött köréje, a ki elég önzetlen volt, hogy jöjjön „kisegíteni”, vagy elég hiu volt, felvenni a versenyt és kellelni magát is.

A mágnási körökből csak az urak jelentek meg ott. Marianne érezte e kitüntetés szégyenítő voltát! Hogyan! Hát a főuraknak nincs anyja, neje, lánytestvére, hogy jónak tartásák az ő házukat s ide jöjjenek szintén? Hát olyan ház ez az ő házuk, a hova a finom társaságnak csupán az egyik fele járhat el? Hát nem érzi az ő édesanyja, milyen lealázó rájuk nézve ez a távolmaradás?

— Bolond beszéd, angyalom! Mit neked a grófnő? Gróf köll teneked! Az is lessel, grófné. Aztán majd eljárhatok közibéjük, ők is tehozzád.

A gróf keze nem, csak a gróf karja jutott neki.

Beköszöntött a farsang. Következett az első nagy föllépése a kis leánynak a jogászbálban. Estély, karusszel próbák — Kricsi gróf volt a lovászmestere — jótékony basár, országgyűlési karszata, színházi páholy s a többi: mind ennek csak amolyan próbái értéke volt. Most jön a fényes premiére.

— Milyen ragyogó fogsz te ott lenni, gyermekeim! mondá az anya.

Ragyogó is volt. Ő, és milyen ragyogó! Hogy a legvégső is mutat még fokozódást! Van hát hidegebb a jégnél, forróbb a tűznél, van szebb a kikeletnél. Marianne szebb volt a tavasznál, a mely jár üdeséggel, virulással, fényvel. A mágnás urak tekintete, a mint a monoklin át villant el fölötte, mintha sohasem pihent volna rajta szerelmesen — fagyasztóbb volt a jégnél. Soha-

Sztrájkoló bányamunkások.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Anináról jelentik: A bányamunkások között a béke még mindig nem állt teljesen helyre. Számosan kijelentették, hogy ha a Budapesten megígért kormánybiztos kinevezése még sokáig késik, újból sztrájkolni fognak.

Bonaparte herceg eltűnése.

Budapest, december 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Brüsszélből jelentik: Bonaparte Viktor herceg, a Bonapartisták praetendense, tegnap nyomtalanul eltűnt. A titkos rendőrség Párisban kutatja, mivel hire jár, hogy eltűnése kapcsolatban áll a Panama-ügygel.

Csehek és a magyar liszt.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a cseh ultrák körében nagy feltűnést keltett Bacquehem márkí, osztrák kereskedelmi miniszter nyilatkozata, melyben élesen elítélőleg nyilatkozott ama mozgalomról és izgatásokról, melyet a csehek a magyar liszt ellen véghezvisznek. Az osztrák kereskedelmi miniszter e törekvéseket törvénytelennek és megfélemezendőknek jelentette ki.

Czipész mint milliomos.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagyváradról jelentik, ott oriai szenzációt kelt, hogy Voszka Ferencz kétszázmilliót örökölt. A londoni Central bank már régen örzi, Köhler Gross Frigyes nábob 200 millió örökségét. Az igazi örökösök kipuhatólására egy vállalat alakult. Voszka felesége Köhler leánya, most az értesítés folytán két rokonát

sem is látták. Legfőlebb, ha kurta főhajással caussantak el mellette. Aztán tartottak egyenest a nemzetségükbeli asszonyokhoz és kisasszonyokhoz. Az a tűz, a szégyen tüze, a mely akkor a Mariska szívét, agyát perzselé, az forróbb vala minden tüzeknél.

— Mamám, haza, haza!

A sőhajos fülke egyik sarkában, hol senki sem járt, kis fejét adasszorította a fényes, hideg falhoz. Fehér, gyöngyszín vállá megrendült a zokogástól, melyet riadó akkordjaival elfojtott a négyesre hívó sene.

— Mamám, vigy haza engem!

A mama ott szorgoskodott a leánya körül s asszal vigasztalta Mariannet, hogy szidta az urakat.

— Soha többé, soha! mondá s fején a strucztollak haragos rezgésbe jöttek.

Ekkor egy szelid, bánatos hang szólalt meg egészen közel.

— Ugy kerestem magát Mariska. A francia következik, a melyet nekem ígért. Rudi volt, a ki már most Rezsőnek iratkozik.

Marianne megfordult s kisirt arcát mutatá a fiunak. Aztán mosolyogva mondá, hogy a feje megfájult, bocsásson meg s mentse föl.

Elpityentette magát a mama is; puderos arcába két fakó csikot mosott a könyü.

Am azért másnap reggel a „Fővárosi Lapok”-ban, meg minden ujság béli tudósításában az asszonyok névsorának végén, az „ott volt” kisasszonyok legelején ott állt a Marianne neve. Ő volt ott megénekelve s megtéve bálkirálynőnek. Ő smomora méltóság! Királyné ország nélkül.

küldte Falkenauba, hol a végrendelet deponálva van s hol értesítést nyertek, hogy Voszka az igasi örökös.

Fellázadt fegyenczek.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A közigazgatási fegyenczekben tegnap 170 fegyencz fellázadt a rossz élelmezés miatt. A fegyenczek behatoltak a konyhába s ott összetörték és zúztak mindent. Az elsőfő fogházőrököt és tisztviselőket leteperték. A lázadást csak katonai segítséggel sikerült elnyomni. A fegyenczeket lánczokba verték és külön cellákba zárták.

Falk jubileuma.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Falk Miksa jubileuma ma délelőtt nagy ünnepségek között folyt le, a jubilans lakásán. A számos, előkelő vendég között ott volt Hieronymi Károly belügyminiszter is. Délután négy órakor Falk tiszteletére a „Hungaria” szállóban fényes bankett volt.

Pótválasztás a Lipótvárosban.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pótválasztás Mezei Mór és Krausz Lajos között a Lipótvárosban január hó 9-én lesz.

Szerencsétlenség egy uradalomban.

Budapest, december 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról írják, ott ma délután öt órakor Dobiáschi József czingyarában robbanás történt, örlő malomkerekei tüstet fogtak, négy vonatoló elégett, a munkások megsebadultak.

Papfalvi halála.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagy-

Enyedről sürgönyzik, hogy Papfalvi Szilárd, a balázsfalvi katolikus káptalan nagyprepostja meghalt. A magyar-román egyetértésnek buzgó munkatársa volt.

Az óbecsei gyilkosság.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Óbecséről jelentik: Joánovics óbecsei földbirtokost, a kit azzal vádoltak, hogy fiatal nejét meggyilkolta, az orvosi szakvélemények alapján, ma az újvidéki törvényszék fölmentette. A vágtárgyalás rendkívüli érdeklődés mellett folyt le. (P. N.)

Egy 48-as honvéd halála.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Coulegner Károly nyug. műegyetemi tanár, a kit 1848-ban a bankjegyek gyártásának felügyeletével bizott meg a kereskedelmi bank mint főbiztost s a ki Világos után elbujdosott egy ideig, ma meghalt 74 éves korában.

Ismét egy világkiállítás.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Londonból jelentik, tegnap egy értekezleten elhatározták, hogy 1895-ben Londonban világkiállítást rendeznek.

Megyei tisztviselők fizetés-emelése.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A megyei tisztviselők illetményeinek javítása tárgyában a kormány által benyújtott, s a pénzügyi bizottság által elfogadott előterjesztés szerint Kolosmegye ezentúl közigazgatási és gyámhatósági kiadásokra 68 000 forintot fog kapni.

Egy órával később rohant velem a vonat San-Remo felé.

Engem beeresztett a „mère Chopard.” Hej, meg volt törve a sajnálatra méltó asszony. Görsösen ragadta meg a kezemet s elfojtva ki-kibugygyanó kenyeit, karját fenyegetőve emelte föl s megrásgoatta arra felé, amerre azt hitte, hogy van Budapest. Beléptem.

A szobában puha ibolya-illat. Két fehér, átlátszó kék intett felém. Lombos fehér párnái közt feküdt Mariska. Milyen kicsi az arca, a szeme meg milyen nagy. Hogy megszurta az a szörnyű, könyörtelen nyavalya! Sirt és mosolygott egyszerre.

— Jaj kis leányom, korholám, ha fölragatja magát, akkor én mindjárt elmegyek. Összetette soványka kezeit s marasztaló tekintettel nézett reám.

Beszéltem neki olyan bolondokat, hogy egészen fölvidult bele.

Astán kinéztünk a nyitott ablakon a tengerre.

— Milyen szép! suttogá. Ó, ez a kék víz. Olyan, mintha lezállt volna az ég a földre. Nem igaz? A báránylehői a fehér vitorlák. Ugy-e? Némelykor azt hiszem, a Balaton partján vagyok Füreden, s hogy átmegek Tihanyba. Az este meg olasz vándorművészek muzsikáltak a kertben. Eszembe jutott szegény Hódy Nácsi, a mikor éji zenét huzatott az ablakom alatt otthon... ah otthon... de csak jó is volt otthon... Két napra rá meghalt.

„Schad’ um die kleine Schneegans.” Ez volt a Monoklesok bucsustatója.

Rothschild báró balesete.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy Rothschild báró állapota komoly aggodalomra ad okot. A bárót tudvalóleg vadásaton szerencsétlenség érte s egy sörét a szemébe furdott. A seb most veszélyessé vált s operálni kell.

A Panama-botrány.

Budapest, december 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A tegnapi nap hozta a Panama-botrány legérdekesebb fordulatát: Rouvier volt miniszter a kamara tegnapi ülésében bevallotta, hogy a Panama-társaságtól pénzeket kapott a titkos alapok gyarapítására, s hogy elődei is a köztársaság céljainak megvédésének céljaira magánpénzeiből töltötték meg a titkos pénztárakat. Clémenceaut és Floquetet kompromittálják Cottu leleplezései, valamint azon támadások, melyeket Déroulède és Millevoye tegnap ellenük intéztek. Általános az a vélemény, hogy a köztársaság ügye tegnap nagy csorbát szenvedett. A késő éjjeli órákig leirhatlan izgatottság uralkodott a boulevardokon és a különféle klubokban. A jobboldal és a szélsőbal a parlament feloszlását követelik.

A lapok majdnem kivétel nélkül elismeréssel szólnak a kormány kiméletlen erélyéről, a melylyel világosságot törekszik deríteni a Panama-botrányra. Általánosan konstatálják, hogy a Rouvier nyilatkozata siralmas benyomást tesz. A monarchista lapok csodálkoznak, hogy a mai miniszterek oly sokáig együtt tudtak ülni oly kollégákkal, a kikről ma kiderült, hogy megérték arra, hogy esküdtszék elé állítsassanak. Alig tehető fel, hogy minde machinációkról semmi tudomásuk ne lett volna. A „Presse” a parlament feloszlását kívánja, mint-hogy nyilvánvaló, hogy a többség számos tagja a Panama-társaság pénzének köszöni megválasztatását.

Budapest, decz. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi ülés alkalmából a folyosón Déroulède szavakkal fordult Ribot és Bourgeois felé: Mindketten gazemberek vagytok.

Tervbe jött az összes képviselők immunitásának felfüggesztése. Újabb letartóztatások várhatók.

Törvényszéki csarnok.

Eremita Pál bűnygye.

— Második nap. —

Eremita Pál bűnygyének tárgyalását kedden folytatta a szegedi kir. törvényszék. E napon a vádlottak szembevitelére és a tanúhallgatásokra folytak. A tanúk vallomása hol Eremita, hol Sibul javára dönté az ügyet. A vesztos fél tagad, s megint egy másik tanura hivatkozik, a kinek vallomása semmivé teszi az előt:

A tárgyalás lefolyásáról tudósításunk a következő:

Nagy Ferencz elnök kilenc órakor megnyitja az ülést s fölteszi először Sibul Prókához azt a kérdést, igaz-e, hogy ő nem akarta összes földjeit eladni, hanem csak ötven holdat?

Sibul Próka: igaz, hogy a 205 hold földet nem akarta eladni, hanem Eremita vette rá, hogy adja el.

Pakkoltak is mindjárt, harmadnapra megindultak a San Remoig meg sem álltak. Mert az orvos erősen sürgette az elutazást s olyat sugott a mamának, hogy es el-kábult a hallatára.

Magam is, néhány héttel később, Nizza-ba mentem. Az angol soron ülök a támlájokkal hátrahanyatló zöld padok egyikén, s hallgatom a tenger mormolását, melyről — január derekán voltunk — enyhe tavasz-fuvalma legyint felém lágy szárnyaival. A habok hig safrja gyöngynek és gyémántnak sikrázó taraját ömleszt a part felé, melynek sivő fővenye mohón issza magába a ragyogó ékszereket. Fölcsillan egy sűrű fehér szárnya. Vagy vitorla talán? Merengő szememnek az miadegy. A fejem fölött megsördül a pálma legyesője s körültem szong a beszed. A mellettem elhaladók soknyelvű morajából két magyar szó erősebb acceptusa csap felém. Két monokles, kiket népszin házból ismerek. Magyarul beszélnek. Persze amugy kaszinó-magyarán: német, francia, snóval vegyest. De hát a Riviera partján bevál az magyar beszédnek. Nyilván nem annyira belső szükségéből élnek azzal a kévéssel is, mint inkább azért, hogy ne igen akadjon, a ki megérti őket.

Magam sem figyelek rájuk, ha a Mariskaék nevét nem említik.

— Kár érte, recseg az egyik. Tegnap volt odaát náluk a Kricsi Denk dir, a mère Chopard, az anyja, be sem bocsátotta őt a kis beteghez.

— Hát annyira van?

— Vége. Schad’ um die kleine Schneegans.

Eremit's azt tagadja. Szerinte mind a 205 holdat kinalta, hogy inkább neki adja, mint másnak.

Arra a kérdésre, hogy 5080 forintot adott volna, Sibil tagadásban van. Kapott 4080 frtot, de azt is visszaadta.

Eremit's az előzőt állítja.

A szembesítésnél megmaradnak a vallomásaik mellett. Próka izgatottan állítja, hogy visszaadta a pénzt. Próka az elnök kérdéseire kijelenti, hogy azok a váltók, a melyeket a szerződés megkötésekor Eremit's széttepett, sohasem voltak az ő váltói. Ő alá sem volt azoknak írva. Eremit's ismét az ellenkezőt állítja. A két vádlott hevesen vitatkozni kezdett, de eredmény nélkül.

Dr. Apáthy ügyész kéri föltenni Prókanak azt a kérdést, hogy Eremit'snek is tartozott-e, vagy csupán az általa vezetett takarékpénztárnak. Próka azt mondja, hogy őt váltón tartozott a takarékpénztárnak mintegy 5000 frttal. Eremit's Pálnak valószínűleg volt ebbe ezer forintja, de ezt nem tudja biztosan. Többel nem tartozott neki. Azt, hogy Eremit's volna a birtokon a gasda, nem tudja, mondta-e a cselédségnek? Lehet, hogy mondta.

Apáthy arra kér szembesítést, hogy Sibil mondja szemébe Eremit'snek, hogy az utóbbinak csak azon időtartamra adja át a földet, a mig tisztázza a vármegyénél levő adósságot, azután visszaadja neki. Próka a szemébe azt mondja: Szerinte azt mondta Eremit's ekkor, hogy majd ad a vármegyének, meg a magyaroknak. S ezen nagy „adás” után visszaadja a földet. Szembe mondja azt is, hogy rá lett kényszerítve, hogy fiával együtt ispan legyen Eremit'snél s aláíratott vele egy irást is. Ezt az irást a szerződés kötése után csinálták. Ezt is csak abból a célból tette, hogy ne kelljen fizetni. A törvényséknél levő iráson két tanu is szerepel. Próka különben azt mondja, lehet, hogy nem is ő írta alá az ispani szerződést.

Próka megint összevissza beszél, mert ezután ismét beismeri, hogy belekényszerítették az ispani szerződés aláírásába. Azt mondta Eremit's, ha alá nem írja, kidobja a fiával együtt. Beismeri, hogy a birtokátadás második évében már Eremit'snél volt a magtár kulcsa. Ő adta ki a magot.

Ezzel a vádlottak kihallgatása befejeződik, a tanuk vallomásait veszi ki a törvényszék.

As első tanu Karanesev Jóka. Szerb gasda. Nem tud magyarul. Két váltón üzleti összeköttetésben állott Sibullal. A törvényséknél egy van, 620 frtről szóló. Erre rá is ismer, bár 800 frtnak hitte. Így mondta a vizsgálóbíróknál is. Lehet, mondja, hogy tévedt. Már régen volt. Ezekkel a váltókkal az Eremit's-féle takarékbba tartozott Sibil Próka. Tudott arról, hogy 1886 ban már adóssága volt, nem tudja mennyi. A váltókat ezért nem is akarta többé aláírni. Ugy emlékszik — bár a vizsgálát folyamán az ellenkezőjét vallotta. Különben ő maga is adósa a takaréktárnak 1500 frttal. Sibil birtokának az eladásáról ennyit tud. Szabbas napja táján jött hozzá Sibil s kocsin elmentek. — Van-e a kocsin pálinka? Van — mondja Próka. — Asszal Eremit'shez mentek, onnan ki a tanyára. Ott mondta Próka:

— Eladom a földet Eremit'snek. Mától fogva nem az enyém.

S az átadás jeléül zöld buzát adott át Eremit'snek. A szerelvényeket, 18 lovat, mindent átadott, még a magtár kulcsát is. Ezután Próka hátsánál reggeliztek.

Eremit's azt mondta nekik, hogy délután jöjjenek el a szerződést aláírni.

A vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy ez az egész átadás komédiának látszik. Most azt mondja, soha sem beszélt ilyent. A reggeli alatt állítólag Sibil azt mondta neki, hogy az egész dolog nem komoly. Most tagadja. A vizsgálóbíró előtt mondta, hogy Sibil az egész dolog alatt csak nevetett. Most azt mondja, Sibil nem nevetett, hanem ő maga volt tréfás kedvében.

Mikor délután megjelentek Eremit's szobájában, fölolvasta az a szerződést, négyöt váltót, 3-4 kötelezvényt kivett s elszákitotta. Ezután számadást csináltak. Ennyi a ráfizetni való, — mondta Eremit's. S öt ezer forintot fölül való összeget leolvasott Prókanak. Sibil elment vele a városházra. S nem ment vissza Eremit'shez.

Sibil belekiált:

— Hát nem láttál visszamenni?

Tanu: Nem láttalak.

A vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy a váltókat nézetlenül adta át Sibulnak Eremit's. Mostani vallomása szerint ő maga is látta darabonkint, de hogy milyenek, nem tudja. Eremit's elszágitotta a váltókat és Prókanak átadta. A szerződés magyarul volt írva s Eremit's neki átfordította. Emlékezik, hogy 20-25 000 forintért történt a vétel. A tanyán az átadás a szolgálknak nem lett megmondva.

Hogy drága volt-e vagy olcsó az eladott birtok, az a véleménye, hogy akkoriban igen olcsó volt a föld. Most két olyan drága. Abban a földben lapályos részek is voltak. Tanu Sibil Prókával szembesítik s szemébe mondja, hogy jelen volt az átadásnál s nem tud arról, hogy visszavitte volna Próka az Eremit's által adott pénzt. Próka azt állítja, hogy Karancsey jelen volt, mikor visszavitte. Különben tanu megmarad most tett vallomása mellett. Sibil mérgesen kiált rá:

— Esküdj meg!

— Hát megesküdhetek.

Dr. Schnell kéri, igaz-e, hogy Prókával most is társ a tanu.

Próka azt mondja, hogy voltak valami kor, de most már nem.

Következett Kébler Ákos Torontálmege alügyésze. Kijelenti, hogy a megyei kárkövetelést még nem tudja megállapítani. A megye perben áll s a polgári perek csak a fenytő pör idejére vannak beszüntetve.

Ő értesült az adás-vételről, mint megyei hivatalnok s a megye követelését átiratta Sibulra. Annak idején a vizsgálóbíró előtt azt a meggyőződést keltette benne a jogügylet, hogy az egész csak színlett. Az igénykereset beadásánál is erre a meggyőződésre jutott abból a feltűnő óvatosságból, a mivel Eremit's eljárt. A földön, a midőn hivatalosan megvizsgálták, apró rudakra tűzve mint a végrehajtási jegyzőkönyvben áll:

„Eremit's Pál birtoka.”

Különben azt hiszi, hogy a földek többet érnek jóval, mint a mennyit Eremit's adott érte.

Eremit's az ügyvédi nyilatkozatra feleli: azért nem nézte meg a megyei tartozást, mert a községi könyvekben semmi sem volt beírva.

A tárgyalást ezután tíz percze felfüggesztette az elnök.

A szünet után a következő tanuk hallgattak ki. Petrovits Teofan, Szimits Pera, Popovits Armand, Bayer Alajos, Kohn Samu, Keczkás Vuka, Komarek János, Mandik Misa, Moncsitor Mladon, Mologulsky Alexa, Novakov Józsa és Popeszkú Josa.

A tanuk, Kéler Ákos kivételével, megesküdtek.

A tárgyalás folytatása a következő napra halasztatott.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, decz. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Gabna:

Buza tavaszra 7.40—41.

Buza ősre 7.54—55.

Tengeri máj.—jun. 7.77—78.

Zab tavaszra 5.47—48.

Káp.r. 11.45—50.

Erték:

Osztrák hitelbank 314.90—315.20.
Magyar arany-járadék 114.02—114.
Államvasut 295.25—295.50.
Déli vasut 91.25.

Délután:

Osztrák hitelbank 315.15.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

TIZEDIK FEJEZET.

(65-ik folytatás.)

Hónapok óta várt erre a pillanatra. Tudta, hogy a Jacques által vezetett vonat pénteken Severinet is Párisba viszi. Csak a féltékenységnél élt. Már annyit szenvedett, hogy egy este titokban le akart ülni, hogy a törvényszéknek megírjon mindent. Hisz az ő kezében volt, hogy elfogassa ezt az asszonyt. Ismerte viszonyát az elnökkel és nem kételkedett abban, hogy ezen körülmény felemelésénél Severinet kiszolgálhatja. De mikor kezébe vette a tollat, nem tudta, hogyan kezdje a dolgot. Igen, meg akarja magát beszúlni, de idegen segítség nélkül. Nem akart egyenesen valakit bántani, csak szükségét érezte annak, hogy az egész világot felfordítsa. Szébb és erősebb volt, mint a másik, jogot érzett tehát arra, hogy őt épűgy szeressék.

Egy hét óta az a gondolat szilárdult meg agyában, hogy meg kell ölnie ezt a két embert, hogy többé ne mulassanak Párisban. Nem gondolkozott többé, hanem cselekedett. Egy csölpöt akart a vágányra tenni, vagy egy sint kiszakítani, akkor kisklik a vonat, minden összetörik. Jacquesnek, ki a vonatot vezet, összetörnek a csontjai és Severine, ki mindig közelében ül, bizonyára nem menekül meg. A többi emberekkel nem törődött, hisz azokat nem ismeri.

Kilencz óra volt, néhány perczel később a párisi vonatnak kellett jönnie. Megnézte a vágányt, hátha valami véletlen segítségére jön. Az egyik vágányon egy munkásvonat állt, melyet Ozil barátja oda vezetett. Az a gondolata támadt, hogy ezt a vonatot utba állítja, hogy a gyorsvonat neki rohanjon. Ez az Ozil jó barátja lett attól a naptól kezdve, melyen felpofosta, mikor hozzá nyult. Ozil azelőtt katona volt, sovány tartozkodó ember, ki sohasem mulasztott még kötelességet. Ez a fiatal leány felkeltette vágányt, mert olyan szilaj és erős volt. Nagyon vágyott őt birni. Mikor este a háshöz közeledett, nem is gondolt egyébre, csak hogy mielőbb vele lehessen. El is csalta, végtelen hosszú történeteket mondott el, füle azonban igen jól hallotta, hogy a gyorsvonat teljes gőzzel közeledik. Nem számolt azonban az új fék-készülékekkel. Mikor a mozdony a diepei vágányra került, maga adta meg a vészjelt és a vonatvezetőnek éppen anynyi ideje maradt, hogy a vonatot a tehervonat előtt néhány lépéssel megállítsa. Ozil úgy kiáltott, mintha a hána égne és segítségül sietett a többieknek. Két hét mulva áthelyesték. Érsékeny bucsut vett Floretól és megkérte, hogy jöjjön hozzá, ha anyja meghal. Nem sejtette, ki miatt kellett elmennie.

Terve meghiusult, mást kellett kieszelnie. Már arra is gondolt, hogy Ozilhoz megy, de az ellen fellázadt egész lénye. Ha már olyan gyáva, hogy nem meri megölni ezt a két gyűlöletes személyt, inkább elmegy cselédnek, semhogy oly férfi neje legyen, a kit nem szeret.

Három órát ütött.

— Öt óra mulva jönnek.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

5715 .tlkvi szám 1892.

(642—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Latinkin Manojlo törökbecsei lakos végrehajthatónak, Nesztorov Zsiva aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén lévő Aracs község határában fekvő 1886. sz. tjkvben foglalt 941. hr. és 831. öi. sz. a. beltelek 422 frt kikiáltási árban, továbbá az aracsi 1782. sz. tjkvben foglalt 1781. hr. sz. pótkert 78 forint kikiáltási árban 1893. évi február hó 15-én d. u. 3 órakor a kir. járásbiróság tlkvi helyiségében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság tlkvi irattárában és Aracs községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbiróság tlkvi hatóságánál, 1892. évi október hó 20-án.

Jakabffy, kir. jbiró.

Árverési hirdetmény.

Melencze községelöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonához tartozó közlegelőn a

legelőbér beszédési jog

egy évi időtartamra

folyó 1892. évi december hó 24-én délelőtt 9 órakor

árverés útján bérbeadni fog.

Kikiáltási ár 19000 frt.

Melencze, 1892. évi november hó 28-án.

Teodorovits Milán, Maryanszky Steva,
jegyző. (637—3.2) bíró.

Hirdetmény.

Melencze községe keres egy

szakavatott egyént

a fogyasztási és italadó beszédésének vezetésére, ki egy-szersmind könyvek vezetésében is jártas.

Közelebbi értesítések az előljáráságnál.

(634—3.2)

Előljáróság.

A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete Aradon

ajánlja

magyarádi fehér, ménesi vörös és különleges faj-borait, valamint méltóságos Atzél Péter ur saját termésti borait eredeti, kitűnő minőségben, mérsékelt áron számítva.

Árjegyzékek a képviselőség részéről bérmentve küldetnek.

Raktár és képviselőség Nagy-Becskerek és vidékére:

Ifj. Deutsch Józsefnél,

Nagy-Becskereken.

Iroda: Patak-féle ház. — Pincze: Schwimmer-féle ház.

Együttal ajánlom kitűnő minőségű pécsi fehér, villányi vörös és hegyi siller boraim nagy raktárát.

(612 46.11)

Ifj. Deutsch József.

471. b. v. szám 1892.

(641—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbiróság 2908. polg. számú végzése által Zsivanov Koszta kumáni lakos végrehajtható javára, Tyurcsity Laza és társai kumáni lakosok ellen 45 frt 30 kr. tőke, s eddig összesen 59 frt perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 470 frtra becsült 200 kereszt buza s 10 mm. buzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3215.-1892. polg. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kumánon a községházánál leendő eszközzésére 1892. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. tcz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tcz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Törökbecse, 1892. évi november hó 25-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó gőzmalom.

Nagy- és kistoráki községekben 1680 házszámokkal a központban fekvő gőzmalom Szekusan Joun Joszin tulajdonát képező, hajlandó a tulajdonos szabat kézből eladni.

A malom következőképen van felszerelve:

Két sárosspataki 42 cztm. kövekkel mindenféle magvakra használható, egész uj, két czilinder, egy kásatisztítóval és egy ártézi kuttal. A gép 12 lóerejű, Schutt-lewordi gyár, mindentéle fűtésre el van készülve, jelenleg most is egy huzamban működik.

Hajlandó vevők mindenkor nálam a feltételeket beszerezhetik.

(639—1.1)

Szekusan Joun Joszin.

3378. kig. szám 1892.

(640—3.2)

Hirdetmény.

A temesvári kereskedelmi és iparkamarai tagok választására felállított központi bizottság, a kamarai kültagok választására határnapul és pedig:

a) az iparosokra nézve folyó évi december hó 28-ik,

b) a kereskedőkre nézve folyó évi december hó 29-ik napját tűzte ki.

A választási határnapokat ezennel azzal teszem közhírré, hogy a választás a helybeli városházának nagytermében fog megtartatni, és pedig az első napon csak az iparosok, a második napon csak a kereskedők választanak, mindenkoron reggeli 9 órai kezdettel.

Nagybecskerek, 1892. évi december hó 19-én.

Bakalovich Ágost főszolgabíró,
mint albizott. elnök.

Halászatjog-bérbeadás.

A halászatjog a Tiszán a nagybecskereki határtól a tarrasi határig

1893. évi január hó 1-től

egy, illetőleg több évre
bérbeadatik.

Bővebbet Kühn János kéményseprősnél
Nagybecskereken.

(633—3.2)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.